

rasap Rusije u njene dijelove nije nikakva trajna pojava. Mi se možemo, dapače moramo okoristiti tom pojavom, možemo danas po njoj polučiti i vrlo vrijednih i trajnih rezultata. Ali kriva je svaka politika, koja za svu budućnost predstavlja takvu, današnju Rusiju i svoje račune bazira na toj Rusiji. Jedinstveni ruski narodni osjećaj je čvrsti, stari nerasklimani faktor trajne naravi. Nigdje i ni u čemu nismo pred revolucijom opazili, da je oslabio. Tako silni svjetsko-historijski faktor ne može preko noći nestati, i teško je pomisliti, da jedan imperijalistički narod može biti spreman, da se zadovolji rasapom svoga narodnoga jedinstva. Oni, koji to misle, ili ne poznaju historije ili ne znaju ljudskog srca. Svaki pojedini list u knjizi povijesti glasno prosvjeduje protiv ovakvog mišljenja“.

* Iz Kitaja. Reuter javlja iz Pekinga dne 25. t. mj.: Imenovanje Tuan-Ci-Yua ministrom-predsjednikom znači političku pobjedu guvernera sjevernih pokrajina. Tuan-Ci-Yu imenovanja po svoj prilici neće prihvatiti, ako ne dobije punomoći, da uredi unutrašnje prilike bez umiješavanja sa strane predsjednika i njegovih pristaša, koji su za rat.

Iz slovenskog svijeta.

Iz Slovenije. Na uvodnom mjestu donosi „Slovenec“ pozdrav zastupniku dr. Korošču, koji je stigao u Ljubljani, da primi na svečani način potpis za jugoslavensku deklaraciju, sakupljene do sad od slovenskih žena i djevojaka. — Narodni je zastupnik stigao u 6 sati popodne u subotu u Ljubljani, gdje je bio primljen od odaslanstva slovenskih žena. Doček bio je nada sve sjajan i oduševljen. Iz kolodvora odvezao se je vodja jugoslavenske delegacije na magistrat, da posjeti načelnika slovenske prijestolnice, dra. Tavčara. Na večer u 8 sati održavao se u velikoj dvorani hotela Union sastanak, kod kojeg je učestvovao velik broj pučanstva, tako da je dvorana bila natrpana slušaocima. Uz velike svečanosti bili su jučer u 11 sati prije podne predani u dvorani Union dr. Korošču potpisi slovenskih žena za svibanjsku deklaraciju. Tom se je prigodom okitila čitava Ljubljana slovenskim trobojnicama. I ljubljanski je magistrat izvjesio slovensku zastavu.

Iz Hrvatske. Sabor je kraljevine Hrvatske, Slovenije i Dalmacije bio odgodjen na neizvjesno vrijeme. Sabor će opet biti svan 15. travnja. — U zadnje su se doba širile svakojake vijesti, da će na mjesto koalicije doći na vladu frankoveci. U samom saboru bavio se je narodni zastupnik Peršić (pravni) sa navodnom banovom demisijom, na što je ban Mihailovič odgovorio: „Tako daleko, da bi morao demisionirati, još nije došlo“. Sve novinske vijesti o njegovu padu počastanski je vlada dementovala uvijek bez njezove, banova, utjecaja. To znači, da izmislju ministar-predsjednika i bana vlada potpuni sklad, koji nije pomutio ni to, što na autonomnoj banskoj palači nije izvjesio mađžarske zastave. — Kao još nekog drugi gradovi, nosi i u Osijeku jedan trg imena starog krvnika Hrvatske, bana Khuena-Hedervary-a. Gradsko je zastunstvo odlučilo promijeniti ime ovom trgu u „Trg kralja Karla“. Kako „Az Est“ iz Osijeka saznaje, stigla je ovih dana u Osijek obavijest kabinetske pisarne, da kralj pristaje na ovu promjenu, ali da očekuje, da će gradsko poglavarstvo — obzirom na velike zasluge grofa Khuena za krunu i državu — njegovo ime na jedan drugi dostojni način ovjekovječiti. „Jutarnji List“ javlja, da bi se tražilo zastupstvo protilivilo, da se ikoja ulica u Osijeku zove po banu Khuenu-Hedervary-u. Nu mi držimo, da se i u tom slučaju možemo pokorvati. Bit će svakako u Osijeku kojekakva zloglasna ulica, za koju se nije našao još pedesat naziv. Neka se ju prekrsti u ime bana Khuena-Hedervary-a, a time će biti i prestiti hrvatskog naroda riješen i sam ban Khuenu-Hedervary po zaslugi počašćen.

Karlovac za samoodredjenje naroda. Žitelji grada Karlovača šalju nam ovu izjavu: „Potpisani žitelji grada Karlovača pozdravljaju rezoluciju „Jugoslavenskog kuba“ u Beču od 30. maja 1917. kao osnovu i putokaz za opći politički program troimenoga naroda, u jedinstvenu narodnu državu, na temelju prava samoodredjenja, a uz očuvanje historijskih imena i plemenskih osebina svakog pojedinog naroda, te na najvišoj demokratskoj podlozi. U Karlovcu mjeseca februara 1918. Ovu izjavu potpisalo je 3575 karlovačkih žitelja muškoga i ženskoga spola, a potpisalo bi ih najmanje još hiljadu, da nije teritorij grada Karlovača preogroman, a mnogo selišta rastrčano, te da se potpisi nisu kupili u ovo doba, kada su uslijed nevremena i brata pristupi do mnogih selišta vrlo otežani.

Njemačka i jugoslavensko pitanje. Nedavno su se raširile vijesti, da se njemačka vlada mnogo interesira za jugoslavensko pitanje i njegovo riješenje. Službeni njemački list „Norddeutsche N. Zeitung“ je te glasine dementovao, pa su taj dementi zaobilježili i sve naše novine. Ljubljanski „Slovenski Narod“ donosi danas unatoč tog službenog dementanja sljedeće: Iz najpouzdanijeg vreća može se

javiti, da se njemačka vlada u velike interesira za riješenje jugoslavenskog pitanja, kojega drži najvećim i glavnim problemom u monarkiji. Njemačka je dapače vladama monarkije podnijela i konkretne predloge, kako bi se to važno pitanje imalo riješiti. Ti predlozi su dapače mnogo širi i da ekovidniji nego li obećanja austrijskog ministra-predsjednika dra. Seiflera, jer se za riješavanje jugoslavenskog pitanja ne drže granica krunovina austrijskih. — Konačno „Slovenski Narod“ veli, da će o tim njemačkim predlozima u skoro vrijeme moći još opširnije izvijestiti.

Rekvizicije u Poljskoj. „Glas Narodu“ tuži se na bezobzirne rekvizicije, koje se u posljednjih dana provede u kraljevini Poljskoj. Pučanstvu u kraljevini oduzimaju se posljednje zalihе žita i peradi. List zaključuje biješku riječima: Ove bezobzirne rekvizicije mogu se samo tim protumačiti, da savezničke čete traže ukrajinsku pšenicu, koja po najnovijim znanstvenim istraživanjima mjesto u Ukrajini raste na — Visli.

Iz Poljske. Pripravila se novo riješenje poljskog pitanja na osnovi, da se Poljaci konačno odreknu poljačkih pokrajina u Njemačkoj. Ovo je riješenje poljačkog pitanja sadržano u tako zvanoj berlinskoj deklaraciji. Ovo se pitanje razglaba jošte uvijek živo. Jedne stranke odbijaju ovu deklaraciju cjelovitosti, druge razmišljaju, bi li prihvatile njemačku deklaraciju, koja je zapravo jedini izlaz za Poljake. „Gazeta Poranna“ piše o tome: Berlinska deklaracija ne uzima uopće u obzir ujedinjenja kraljevine Poljske sa Galicijom, te je veliko pitanje, hoće li većina poljskih stranaka prihvatiti tu deklaraciju. Prije definitivnih odluka o prihvatu njemačke deklaracije morat će se sve stranke sporazumjeti sa dotičnim faktorima poljske države. Prihvati li poljska država od Nijemaca predložene joj uvjete, moglo bi se računati na promjenu Brest-Litovskoga ugovora pogledom na Cholmsku zemlju.

Domace vijesti.

Za našu narodnu državu. Primamo sljedeću izjavu: Na podlozi raznih iskustava u borju za demokratizam i njegovih ciljeva došli smo članovi Izobraževalnoga i potpornoga društva za Pulu i okolicu do osvjedočenja, da je glavna zaprijetka, da se obistinil demokratska ideja i njezini ciljevi u prvom redu riješenje narodnog pitanja. Upravo iz ove, prije iskušane spoznaje došli smo do zaključka, da je nužno potrebno, e bi se čim prije riješilo ovo pitanje za dobrobit ljudstva i same države, te da se za sva vremena odstrani narodnosni boj, koji je najveća zaprijetka u kulturnom i socijalnom razvoju ljudstva. Da se provedu ova načela općih pučkih želja vidimo realnu i fundamentalnu podlogu u Jugoslavenskoj deklaraciji, iznesenoj u državnom vijeću 30. svibnja 1917., koju potpisujemo zavedajući se njezine koristi. Pula, 26. ožujka 1918. Prihvaćeno na sjednici odbora dne 23. ožujka 1918. Odbor radničkog izobraževalno potpornog društva za Pulu i okolicu u ime 72 člana. Potpisani: Ivan Leskovec, Martin Jelčić, Josip Stoković, Liberat Stoković, Anton Franković, Jakov Licul, Michael Režnar.

Doba živeža. Aprovizaciona komisija saopćuje: Počamši današnjim danom dijelit će se u dućanima aprovizacije na Viškom trgu, u Albrechtovoj ulici, u ulici Verudella i Via Lacea sljedeće živežne namirnice za mjesec travanj: 35 dkg. pekmeza po 4.60 kruna kilogram; 10 dkg. sira po 16 kruna kg.; 30 dkg. kavinog surogata po 8.50 kruna kg.; 4 jaja po 1 krunu komad.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba, prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici karata počevši od broja 3401.

Dnevne vijesti.

Zašto? Bojevi za slobodu, revolucija, poulični krvavi izgredi, propast carizma i carističke Rusije, sav ovaj kaos događaja osvanuo je u dušama milijunske ruske vojske na fronti od 2000 kilometara, više kao osjećaj nego li kao određena misao, strašna i kobna misao: Zašto? Dugogodišnja muka na fronti, patnika-vojnika odtudjila ga idejama, koje vežu pojedince uz obitelj i društvo. Svaki je čovjek gledao svom sigurnom i strašnom udesu, koji ga svakako čeka, svaki trenutak, i dane i mjesece u trajnom strahu i trepetu, u oči. Bio je u stanju razbojnika, kojega čekaju vješala, ali koji će možda biti pomilovan, slučajno, jer se je krajju ro. io sin ili je predsjednik republike bio razdragani i dobro raspoložen. I ova se neizvjesnost, ova se muka produžuje za godine i godine. Tko ih je na to odsudio? Ta nijesu počinili nikakva razbojništva! Misao je radjala misao: zašto topovi i mitralježi protli bratu, koji je isto tako odsuđen na onaj vječiti trepet, na onaj isti strah, da gleda vješala i čeka krvnika uz nade, da krvnik ne će doći. Mi ljudi u zaleđu, mi ne shvaćamo to raspoloženje, mi ne slutimo silu ovih misli, koje su doduše objektivno grozne ali nemaju za nas subjektivnog značenja, jer nijesmo vojnici, jer ne držimo pred smieću, jer ne živimo život fronte i ljudi na fronti. Samo radi tog užasnog, sverazornog pitanja „zašto?“, koje se je nametnulo milijunima od Rige do rumunjske granice, raspala se je silna obrambena gradjevina, zamuknuli su topovi, bacene su puške, raspustilo se strjelivo. I nijesu još bili u stanju da oigonetnu taj užasni smisao, raspalsala se već nova, golema bitka, srazile se vojske najprosvjetljenijih naroda na svijetu, protekli je opet krv potocima, zagušile se hiljade i hiljade u otrovnim parama i plinovima, a bitka se bje dalje i „civilizovani“ si narodi prave uzajamno poklone — da su se hrabro borili! Vascijeli svijet klanja se velikoj žrtvi spasitelja Krista:

umro je na križu, da potvrdi svojom krvlju vjeru u vječno mladu, vječno živu i vječno sjajnu ideju jednakosti, bratstva i slobode ljudske. To shvaća i ruski mužik, ali ovo razaranje, ovo besciljno uništavanje ljudskih života i vrijednota, ne. Ruski je mužik posumnjao u ideju današnjeg rata; a prosvjetljeni narodi su postali „praktični“ mislioci; samoubojstvo države počinjeno iz uvjerenja, iz osvjedočenja, da su svi narodi jednako plemeniti, da se silnim izgledom dokaže jakost vjere, izgleda im smiješnim. „Vorwärts“ i slični „radikalni“ listovi, shvaćaju bolje značenje bitke na zapadu! Scheidemanna ili Seitza neće zaboljeti glava od onog „zašto“ ruskog mužika. Ali ideja pobjeđuje. Jedino je onaj boj opravdan, koji ide za tim, da oslobodi svijet od kobnih predrasuda, koji hoće da oslobadja ljude i narode, koji ih ljubavju diže, a ne ubija mržnjom. Ne živimo radi toga, da radjamo djecu za neprijateljske metke, ne živimo samo zbog kukavnog života: mi svi vjerujemo, da radimo i živimo za jedan stalan i silan razvoj, koji će usrećiti narode i pojedince u narodu, koji će tjelesno i duševno pojačati ljude na zemlji, da obnovimo raj na zemlji: da postignemo onaj ideal, koji lebdi i je uvijek lebdilo patničkom narodu pred očima: oslobodjenje naroda od muka i patnja, jednaka sreća i jednako blagostanje za sve. Samo to je boj, koji imađe svrhu, a za sve ostalo vrijedi onaj: zašto?

Organizirana borba. „Novine“ pišu: Politička taktika Beča i Pešte prema južnim Slavenima promijenila se iz temelja — ali je cilj borbe ostao isti. Do sada su se Mađžari i Nijemci opirali rukama i nogama protiv južnog trializma, protiv jednojezične i jednonarodne velike hrvatske države, koja bi i te kako bila pogibeljna za njemačke i mađžarske „drangove“ prema istoku i jugu. Radi toga su u „velikoj“ Hrvatskoj vještom rukom znali organizirati otpor protiv trializma, a na prvo su mjesto borbene linije postavili zloglasnoga Khuena-Hedervarya, koji je kroz punih dvadeset godina znao vještom rukom izrabljivati Hrvate protiv Srba i Srbe protiv Hrvata. Trialističko „veleizdajništvo“ bilo je proglašeno na najbrutalniji način. Medjutim, ovaj je rat otvorio našim jedinstvenom narodu Hrvata, Slovenaca i Srba oči i on je prozrio lukavu igru protivnika. Ideja zajedničke obrane, narodnog ujedinjenja nikla je sama po sebi i zadobila toliku moć, kao još ni jedan narodni pokret na jugu. Sad su opet Nijemci i Mađžari podigli glave i stali kukom i motikom protiv jugoslavenskih „izdajaca“. Svoje su pristaje našli u taboru ljudi, koji bi imali voditi borbu za „čisto“ hrvatstvo. Nijemci su i Mađžari za čudo postali silno zabrinuti za budućnost Hrvata, koji da bi se imali utopiti u jugoslavensku. Borba protiv „jugoslavenske“ države s njihove strane mnogo je ogorčenija nego li protiv trializma. U trialističkom sustavu monarhije mogli bi oni još uvijek naći na jugu mitaklaka, a u slobodnoj jugoslavenskoj državi bit će ovakovi ljudi naprosto onemogućeni i prognani preko granica. Osim toga trializam nije tražio Slovence, a jugoslavensko „estvo ih traži. Ko prali pisanje bečke i peštanske štampe, opazili će, da su Mađžari i Nijemci spremili organiziranu navalu na naše narodne zhitjeve, da su mobilizirali sve svoje javno mišljenje protiv Hrvata, Slovenaca i Srba. Moramo priznati, da nam donjekle laska ova mobilizacija, jer ona svjedoči, da mi ipak ne ćemo raditi kao do sada prema onoj: držala se brda, rodilo se mlak da nijesmo sada vikati, već da znamo zasukati i rukave. Protiv protivničke mobilizacije postavimo mi mobilizaciju svih narodnih vrednota. Ta organizirana mobilizacija mora biti to spretnije provedena, što se moramo boriti na dvije fronte, protiv unutarnjih protivnika, kojih vo je udaraju u leđa, i protiv izvanjih. Svakako treba da si ponajprije ledja osiguramo to više, što su vodje domaćih protivnika postali na žalost u neku ruku policijni konfidenti, denuncijanti u najgorem smisu riječi, takovi denuncijanti, kakovi nijesu ni sami pangermani. Njihova je navala i po tonu opasna, što se ne obazire ni na kakove etične principe i što zastupaju boljševičke teorije gledom na osobne persekucije. Mi ponovno ističemo: samo mobilizirani, organizirani narod odnijet će pobjedu u ovo doba opće mobilizacije. Sad je vrijeme, da svaka naša narodna jedinica odbači od sebe strah, pesimizam, aalodušnost, izgovor, da se ne voli zanimati za politiku. Ovdje se ne radi o politici, nego o narodu. Zato moraju svi jurnuti u prve narodne redove.

Mali oglašenik

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored
Hoće zbijati šale!
Veselolgra u 3 čina.

Početak: 2-30, 5-10, 6-30.
Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prost. 1 K; II. 40 h
Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo al pridržaje pravo promijeniti raspored.

Traži sluškinju
c. kr. poglavarstvo u Puli.
Plaća po dogovoru.

U trgovini pokuštva, Fil. Barbellča,
u Sišanskoj ulici,
prodaje se novo priepjeljo
pokuštvo.

Traži se
snažna žena ili djevojka za sve kućne poslove, kao i jedan dječak kao čuvar konja. Uplat se u restauraciji Siliok, ulica Franja Ferdinanda.

Gradjevno drvo
kao daske svake debljine i gredice mogu se kupiti kod Celestija Francosohini u Sišanskoj ulici br. 47.

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

Konsumno društvo mornarice izdavat će članovima slaninu kako slijedi:
srijedu (27.) od broja 3001 — 5000
četvrtak (28.) „ „ 5001 — 7000
te onim članovima, koji su upisani samo za ratno doba.